

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibvs Moribvsqve Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. VI. Vtrùm vnio hypostatica ponat aliquid creatum intrinsecum humanitati, nempe modum quemdam ex natura rei ab ipsa distinctu[m], qui antea illi no[n] inerat, ratione cuius dicatur vnita Verbo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

gine natus absque virginalis claustris apertione, mirabili corporum penetratione, ex utero, veluti lumen per vitrum, effusus. Sextum, Quod gloria animæ in corpus non redundarit, sicut gloria Diuinitatis in animam, sed corpus manserit passibile. Septimum, Quod gaudium beatificum mœstitiæ animæ & dolorum acerbitates non excluderit. Ecce decem stupenda miracula in hac mirabili vnione, quorum singula longam merentur considerationem.

CAPVT VI.

Vtrum vnio hypostatica ponat aliquid creatum intrinsecum humanitati, nempe modum quemdam ex natura rei ab ipsa distinctum qui antea illi non inerat, ratione cuius dicatur vnita Verbo.

26 ANTEQUAM vlteriùs progrediamur, explicandum nobis parumper more Scholastico, vtrum vnio hypostatica ponat aliquid noui quod sit intrinsecum humanitati, ratione cuius ipsa dicatur vnita Verbo; an verò nihil tale ponat. Est enim hæc res magni momenti ad intelligentiam huius mysterij.

Quidam nihil tale ponendum putant, sed sufficere voluntatem diuinam, quæ cum sit omnipotens, facit quod vult. Vnde hoc ipso quo vult vt humanitas Verbo sit vnita eo modo vt Verbum sit homo, statim humanitas immediatè illi vnitur, absque vlla intrinseca sui mutatione, ita vt Verbum sit verus homo, & homo verus Deus. Fauet huic sententiæ Gregor. Ariminensis in 1. d. 28. quæst. 2. in Resp. ad 17. & 18. Argumentum. & Didacus Alvarez in 3. part. disput. 13. ad 7. art. quæst. 2. vbi ex professo refutat Suarezem & Vasquezium ponentes modum quemdam vnionis creatum, quo formaliter humanitas Verbo vnitur.

*Sententia
quorundam.*

Probatür Primò hæc sententia, Quia alioquin humanitas non immediatè & substantialiter vniretur Verbo; nam interueniret aliquid aliud creatum distinctum ab humanitate, nempe modus quidam humanitatis; quod videtur absurdum. debet enim Verbum esse vnitum humanitati omnino immediatè & proximè, alioquin non esset vnio substantialis; ipsaque mysterij dignitas postulat vt nihil creatum intercedat.

*Non requiri
vllum mo-
dum intrin-
secum hu-
manitati ex
natura rei
distinctum.*

Ff 3 Secundò,

Secundò, Quia modus habet minimam & debilissimam entitatem, estque quid imperfectissimum. ergo non potest habere eam vim ut faciat hominem esse Deum, & Deum hominem. Confirmatur: Si enim nulla qualitas (quæ multò est perfectior omnibus modis) potest nos efficere gratos Deo natura sua sine nova Dei acceptione & peccati condonatione, multò minùs tenuis modus poterit hominem ita unire Deo, ut ex vi illius unionis homo sit Deus, & Deus homo: sic enim alicui rei creatæ connaturale esset facere hominem Deum.

Tertiò, Ille modus solùm inhæret humanitati, non Verbo; 27 ergo etiam si possit unire humanitatem Verbo, non tamen Verbum humanitati. Vel si Verbum sine unione sibi inhærente potest uniri humanitati, cur non etiam humanitas sine tali unione poterit uniri Verbo?

Quartò, Si daretur talis modus, esset valdè difformis: nam qua parte inhæreret corpori, esset corporalis; qua parte animæ, esset spiritualis. Deinde, cùm rebus modificatis debeat proportionari, valdè vilescet, neque respondebit dignitati Verbi.

Quintò, Humana natura non solùm debet uniri Verbo, sed Verbum debet illam terminare substantialiter & sustentare, & illa debet à Verbo dependere: sed unio solùm vnum effectum formalem tribuit, nempe esse vñitum; non autem esse substantialiter terminatum, esse sustentatum, esse dependens. ergo non sufficit in hoc mysterio. Confirmatur: Quia unio est extrinseca Verbo: atqui sustentare seu esse sustentans, est denominatio intrinseca Verbo; quia per suam intrinsecam subsistentiam sustentat seu facit subsistens, non minùs quàm subsistentia creata. ergo unio non potest hunc effectum formalem Verbo tribuere. Confirmatur secundò: Quia unio non est sustentatio & assumptio; ergo unio non facit formaliter & secundùm se sustentans & assumens.

Sextò, Subsistentia creata immediatè sustentat naturam nullo modo medio: ergo etiam increata, quæ multo potentior ad sustentandum.

Septimò, Concilia & Patres docent unionem factam secundùm hypostasim seu secundùm subsistentiam. Idem docet S. Thomas, cùm ait, *unionem factam in persona Verbi*: ergo non est facta in aliquo modo vel re creata.

Octauò, Damascenus lib. 3. De fide cap. 6. dicit *Verbum esse vñitum*.

unitum carni medio mentis, ita ut mens inter Dei puritatem & carnis crassitiam media intercedat: ergo non est opus alio medio, quo menti vel carni uniat, alioquin erit progressus in infinitum.

Nonò, His addi possunt alia argumenta, quibus Gregorius & alij probant, non dari ullam relationem vel modum respectuum distinctum ex parte rei ab entitate rei absolutæ.

28 Iuxta hanc sententiam fieri potest, ut iste homo nunc sit Verbum, nunc Pater, nunc Spiritus sanctus successivè, sine vlla mutatione intrinseca humanitati per solam Dei voluntatem extrinsecam. Item, ut iste homo desinat esse Deus sine vlla sui mutatione.

Hæc sententia mihi non probatur, & egregiè refutatur à doctissimis viris Francisco Suarez & Gabriele Vasquez in 3. parte; ab illo, disp. 7. ab hoc, disput. 18. Cum enim hoc mysterium sit admodum difficile, per hanc sententiam rediatur longè difficilius, & ita incomprehensibile, ut nulla similitudine declarari possit. Nullum enim potest dari exemplum in rebus creatis, ubi fiat aliqua nova unio duorum realiter distinctorum (ita ut ex illis resultet vnum compositum) absque mutatione intrinseca saltem alterius extremi. Hoc enim videtur involvere contradictionem, ut statim ostendatur.

Refutatur hæc sententia.

29 Ac primùm hæc sententia ex eo refutari potest, quòd nitatur duobus principiis quæ omnino falsa videntur: quorum alterum est, modos rerum non distingui ex parte rei à naturis vel rebus quas modificant, sed sola ratione & apprehensione nostra. Negant enim etiam minimam distinctionem realem (qualem Suarez inter modum & rem statuit in Metaphys. disp. 7.) ac proinde solùm relinquunt distinctionem rationis. Quam sententiam, quod ad rem ipsam attinet, nullus Doctorum (exceptis fortè paucissimis) admittit, etsi modo loquendi interdum admittere videantur. quis enim dicat, figuram sola ratione distingui à re figurata? & quando corpus ex sphaerico fit cubicum, non mutari realiter, sed sola consideratione nostra? quis motum localem sola ratione distingui à corpore quod movetur, & alterationem à termino? Necessariò itaque fatendum est, modos reales distingui aliquo modo realiter ab ipsis rebus, & aliquid rei ipsis addere, alioquin non essent veri modi, nec realiter afficerent, nec realem inducerent mutationem. Etsi enim non distinguantur distinctione reali completa, sicut res quæ à se mutuò per divinam potentiam possunt separari, & separata conservari: distinguuntur tamen distinctione reali incompleta; quia nec sunt

Necessariò videri potest modum intrinsecum humanitati.

Primò, Refutantur duo principia quibus hæc sententia nititur.

Modi distinguuntur à rebus realiter, incompleta.

funt omnino idem quod res modificata, nec omnino diuersum: nam ita cum ea cohererent, vt neque per diuinam potentiam separatim conseruari, neque cogitatione sine re modificata concipi possint. Quo fit vt non dicatur entitas distincta seu noua, sed modus entitatis: nisi hoc nomen *entitas* late sumatur pro quouis reali, vt saepe docet Suarez loco citato. Entitas enim ex vsu Doctorum Scholasticorum designat rem aliquam quae per se concipi & consistere saltem per diuinam potentiam potest.

Diuina voluntas non sufficit ad physicam duorum vnionem.

Alterum principium, diuinam voluntatem absque vlla externa operatione vel creaturae mutatione posse facere, vt aliqua incipiant esse vnita, quae antea non erant vnita, & contra, vt desinant esse vnita, quae antea erant vnita. Quod principium non puto apud aliquem Auctorem reperiri, aut aliquo exemplo posse declarari. Nec obstat illud quod affertur de omnipotentia Dei communicata creaturae per solam Dei voluntatem, per quam ipsa creatura reddetur omnipotens absque vlla sui mutatione intrinseca: quia haec communicatio & vnio omnipotentiae cum creatura non est realis & physica, (qualis est vnio Verbi cum humana natura, de qua nos agimus;) sed solum est moralis per extrinsecam assentientiam. vnde ad rem non facit. Fide enim certum est, vnionem naturae humanae cum Verbo non esse solum moralem, qualis est illa vnio omnipotentiae cum homine, sed realem & physicam. Deinde, si voluntas intrinseca Dei sufficit ad physicam & realem vnionem Verbi cum humana natura, nec opus est vlllo nouo influxu externo; poterit totus mundus totaque rerum creaturarum natura assumi hypostaticè à tribus personis diuinis, & rursus deferri ac separari absque vlla sui mutatione, Deo solum sic volente pro hoc tempore, & pro alio nolente. Item, omnis vnio formarum cum materia, & accidentium cum subiecto, & partium inter se in toto, poterit referri in diuinam voluntatem. Si enim diuina voluntas sufficit, vt duae res diuersissimae, quae nullam inter se habent proportionem, vniantur physica vnione absque vlla ipsarum reali mutatione, multò magis sufficiens erit, vt duae res quae naturalem habent proportionem, physice vniantur absque vlla sui mutatione: quae omnia parum videntur consentanea veritati. Vnde cum haec principia, quibus haec sententia nititur, aliena à veritate videantur, nec ipsa vera esse poterit.

Refutatur exemplis.

Secundò refutari potest exemplis supra allatis, & in primis animae rationalis & carnis, quorum vnio est maxime similis vnioni hypostaticae, vt docet S. Thomas lib. 4. Contra Gentes cap. 41. & colligitur

colligitur ex Symbolo Athanasij. vt enim ex anima & carne fiat homo, non sufficit animam esse intimè præsentem carni, sicut Angelus potest eidem carni esse præsens; sed alterius requiritur peculiaris vnio & cohesio animæ cum corpore. quæ vnio est modus quidam se habendi ipsius animæ, quem vocamus informationem, qua ita coheret cum carne, vt non possit se ab ea diuellere, quàm diu saluæ manent carnis dispositiones. Idem cernitur in omnibus formis tam substantialibus quàm accidentalibus, in quibus ex natura rei distinguitur entitas formæ ab illo modo actualis inexistentiæ seu vnionis.

Verùm, quia hoc totum aliqui ex iis qui illam scientiam tenent, negant, & affirmant etiam in anima rationali ceterisq; formis substantialibus & accidentalibus non requiri aliquem modum ex parte rei distinctum ab ipsarum entitate, vt insint & vniantur materiæ vel subiecto; sed sufficere ipsarum entitatem & intimam præsentiam qua præsentem sint suo susceptiuo, idcirco hoc magis confirmandum.

32 Confirmatur ergo Primò, Quia si intima præsentia formæ sufficit, nec requiritur vltior vnio: ergo hoc ipso quo anima erit præsens intimè corpori, necessariò corpus erit viuum, & anima illud animabit, imò nec Deus poterit impedire quin sit viuum & existat homo: quia non potest impedire effectum formalem. atqui hoc absurdum est: aliud enim est animam esse præsentem corpori; aliud, informare corpus. potest enim esse intimè præsens corpori non satis disposito (vt si cor planè sit frigidum) & tunc non informabit. Potest etiam subtrahi necessaria dispositio quando informat, (vt si subito totus calor euanescat) & tunc subito desinet informare, tamen Deus interim poterit eam conseruare in eadem præsentia. Item Angelus potest esse intimè præsens corpori, non tamen potest instar formæ vniri. Ergo hæc sunt diuersa, & vnio aliqua reale addit ipsi præsentia & entitati formæ. Secundò, Anima potest esse intimè præsens corpori prorsus frigido, & tunc naturaliter non poterit illud animare: diuina tamen virtute poterit illi vniri, & illud animare. Ponamus Deum illam animam isti corpori vnire, ita vt illud viuificetur ab anima: quo posito, vel tunc aliqua mutatio facta est in ipsa anima, vel nulla. Si nulla, quomodo opus fuit supernaturali virtute ad eam vnendam? quomodo potest iam viuificare, cum antea non posset? Si aliqua, ergo vnio dicit aliquid intrinsecum formæ distinctum à præsentia. præsentia enim animæ ad corpus nihil est nisi denominatio extrinseca à corpore existente

Vnionem formæ cum subiecto esse modum rerum ex parte rei distinctum.

in eodem spatio; unde ex nuda animæ præsentia non afficitur corpus, nec anima afficitur ex nuda præsentia corporis, sed ulterius requiritur ut anima corpori uniatur substantiali quodam vinculo, ita ut anima passiones corporis sentiat, & corpus ab illa vitam accipiat. Tertio, Si anima existeret ante corpus, deinde uniretur corpori, maxima fieret in ipsa mutatio quoad modum operandi & patiendi ab obiectis & causis externis. ergo ille modus existendi ponit aliquid intrinsecum in anima: nisi enim esset quid intrinsecum, non induceret tantam mutationem. Confirmatur: Quia per unionem istam anima quodammodo corporatur, & corpus animatur: illa deprimitur ad infima, hoc eleuatur ad summa; tantaque est ista connexio, ut anima non possit se diuellere, nisi solutis dispositionibus corporis; nec ipsa sine summo dolore & horrore possit separari. Quæ omnia aperte indicant, istam unionem esse modum quemdam substantialem intimum ipsi animæ. Quod enim alicui conuenit per solam denominationem extrinsecam, non potest inducere tantam mutationem, & statum tam diuersum, cum rem nullo modo in seipsa afficiat: sicut quoddam anima vel Angelus sit præsens huic vel illi corpori, nullam formaliter inducit mutationem in anima vel Angelo. Denique quod unio inter materiam & formam sit modus distinctus, probat fusè & eruditè Hurtado in sua Physica disp. 5.

*Responsio ad
uersariorū,
modum non
distingui ex
parte rei.*

Respondent quidam, esse quidem aliquid reale positium in anima, non tamen esse quid distinctum ex parte rei ab ipsa essentia seu entitate animæ, sed solum distingui ratione. Itaque fatentur, in anima & in aliis formis tam accidentalibus quàm substantialibus, ipsam unionem cum materia vel subiecto esse quidem verum modum positium se habendi, non tamen esse quid distinctum ex parte rei ab entitate formæ cuius modus dicitur, sed sola ratione distingui.

Refutat.

Verum hæc responsio seipsam euertit, & asystata continet. Si enim unio ex parte rei formas modificat, & certum modum existendi eis tribuit quem per suam nudam entitatem non habebant, quomodo fieri potest ut sola ratione ab ipsa entitate formæ distinguatur? quod enim sola ratione distinctum est, non potest realiter modificare & contrahere.

*Quod non est
ullo modo
realiter di-
stinctum, non
potest reali-
ter modifica-
re.*

Dices, Differentiæ modificant genus, & personalitates diuinam essentiam, & tamen ibi nulla est distinctio ex parte rei.

Respondeo: Hæc ipsa instantia rem magis declarabit: differen-
tia

tia enim quia non distinguuntur ex parte rei à genere, non modificant genus in re, sed solum vt hæc omnia obiciuntur nostris conceptibus: sicut enim compositio ex genere & differentiis non fit ex parte rei, ita nec unio, nec modificatio generis per differentias. gradus enim animalis non potest in aliqua natura existente esse indifferens ad rationale & irrationale, vt accedente differentia rationalis, modificetur & contrahatur ad constituendum hominem. Tamen vt existit obiectiue in mente, est indifferens, & ita potest modificari per differentias nostra consideratione. At anima rationalis, prout existit in rerum natura per se, indifferens est ad unionem, & separationem, seu a se esse in corpore, & extra corpus: vnde ex parte rei potest modificari per ipsam unionem. Quod si unio non esset aliquid distinctum ab entitate animæ, non esset modificatio realis, sed solum per conceptionem mentis, sicut natura humana in Petro modificatur per rationem indiuiduam Petri. Similiter in diuinis nulla est modificatio ex parte rei, quia personalitates non distinguuntur ex parte rei à natura diuina. Vnde pari modo, si unio ipsa animæ non esset quid distinctum in re ab ipsa entitate animæ, nulla ibi esset realis modificatio. Nec obstat, quod esse per se in anima separata, non dicat aliquem modum positium animæ superadditum secundum Scotum & quosdam alios: quia secundum illos est modus priuatiuus, non positiuus. Inde tamen non sequitur, quin modus positiuus unionis aliquid reale superaddat entitati animæ. Idem dicendum de inexistencia omnium formarum, tam accidentalium quàm substantialium; hæc enim dicit modum quemdam positium unionis ipsarum formarum non sola ratione, sed ex parte rei distinctum ab ipsis formis, etiam si fortè esse per se in illis non addat, nisi priuationem illius unionis.

Confirmantur hæc omnia: Quia inter distinctionem realem perfectam & distinctionem rationis datur media, nempe realis imperfecta, quam modalem possumus appellare; quo modo distinguuntur omnes formæ ab unione qua ununtur materię vel subiecto, vt supra ostensum est. Sanè ita hæc unio distinguitur ab anima, vt cum unitur corpori (si antea erat separata) longè maiorem mutationem subeat, quàm cetera dum nouam formam accipit, aut corpus globosum dum formatur in cubum. Ex quibus omnibus manifestum videtur, unionem animæ & aliarum formarum cum corpore vel subiecto esse quemdam modum positium ipsis intrinsecum; & non sola ratione, sed ex parte rei distinctum ab ipsa-

Gg 2 rum

Differentia non modificat genus realiter.

Nec personalitates diuinam essentialiam.

Esse per se in anima separata, non fit modus positiuus.

Datur distinctio media inter realem & rationis.

rum formarum entitate. quibus positis, procedit argumentum ab exemplo animæ. Sicut enim ut existat homo, non sufficit animæ rationalis præsentia ad corpus, sed insuper requiritur peculiaris modus unionis in anima ex parte rei ab essentia animæ distinctus: simili modo multo que potiore ratione cogitandum est, ut ex Verbo & humanitate fiat Christus, & ut Verbum diuinum sit homo, non satis esse ut sit intimè præfens humanæ naturæ (omni enim naturæ creatæ intimè præfens est;) sed ulterius requiritur in humana natura aliquid creatum, ratione cuius ipsa dicatur substantialiter vnita Verbo potius quàm Patri vel Spiritui sancto: & ratione cuius Verbum dicatur esse verus homo, non Pater vel Spiritus sanctus. quod sanè eò magis hinc interuenire debet, quò minor est proportio inter extrema quæ vniuntur, ut inter quæ sit infinita distantia. nisi enim sit aliquid in humanitate quod habeat peculiarem ordinem ad Verbum tamquam ad suppositum terminans & sustentans, non potest animo concipi, cur Verbum nunc potius sit homo quàm antea: aut cur potius quàm Pater & Spiritus sanctus.

Quò minor est proportio inter extrema, eò magis requiritur modus unionis distinctus.

3. Refutatio.

Non potest fieri transitus in contradictorium absque vlla mutatione.

Tertio refutari potest hoc Argumento fortissimo: Verbum nunc est verè & substantialiter homo, ante incarnationem non erat homo: ergo facta est aliqua intrinseca mutatio vel in Verbo, vel in humana natura: non enim potest fieri transitus realis de contradictorio in contradictorium, nisi fiat mutatio saltem in altero extremo. atqui illa mutatio non est facta in Verbo, quia prorsus est immutabile; ergo in humana natura. Quæ ratio magis erit perspicua, si ponamus humanitatem illam existisse ante assumptionem, & ita fuisse assumptà à Verbo. Ita enim ratiocinabimur: Hæc humanitas nunc est vnita Verbo hypostatice, & antea non erat vnita: ergo facta est aliqua intrinseca mutatio non in Verbo, cum sit immutabile: ergo in humanitate; ac proinde in illa est aliquid reale creatum quod antea non erat, ratione cuius dicitur nunc vnita Verbo, cum antea non esset, & potius vnita Verbo quàm Patri vel Spiritui sancto.

Responsio aduersario- rum p. variis instantiis. Prima, Ex motu locali.

Ad hoc Argumentum conantur respondere allatis multis exemplis in quibus aliqua incipiunt esse vnita quæ antea non erant, absque vlla mutatione intrinseca. Primò, In motu locali, in quo, multorum sententia, non acquiritur aliquid intrinsecum, sed sola præsentia ad alium locum vel spatium: quæ præsentia nihil videtur esse aliud quàm denominatio extrinseca. Sicut ergo ut corpus incipiat esse in hoc loco in quo antea non erat, ei que coniungatur, non

non opus est vt fiat in ipso aliqua intrinseca mutatio, aut vt accipiat aliquid intrinsecum, quod antea non habebat; ita vt hæc humanitas incipiat esse vnita Verbo, non requiritur vlla mutatio intrinseca, aut aliquid intrinsecum illi quod antea non habebat.

Respondeo, Verum non esse quod assumitur. certum enim est, vt corpus incipiat esse in loco, in quo antea non erat, requiri aliquam realem mutationem intrinsecam per quam ad illum transferatur. Et si enim obscurum sit, quid sit iste motus, certum tamen est, esse aliquid corpori intrinsecum ab illo modaliter distinctum. Vtrum autem terminus intrinsecus qui acquiritur isto motu, & dicitur ipsum *vbi*, sit aliquid distinctum, non est ita perspicuum.

Quidam putant esse solam denominationem extrinsecam à spatio: sicut enim esse præsens huic vel illi corpori, est denominatio extrinseca; (potest enim hæc præsentia, in me incipere & desinere absque vlla in me mutatione, sola mutatione alterius:) ita etiam putant esse præsens ad hoc vel illud spatium, esse denominationem extrinsecam. Sed verius est, hanc denominationem esse intrinsecam à modo positio rei intrinseco. Primò, Quia motus localis, cuius terminus est *esse hic* vel *ibi*, est aliquid rei intrinsecum & positium, ad sui productionem requirens vim motiuam in producente. quis enim dicat, motum Solis, Lunæ, astrorum non esse quidquam reale intrinsecum istis corporibus? si motus est aliquid intrinsecum, cur non etiam *esse hic*, *esse ibi*, quod propriè est terminus intrinsecus istius motus, & per illum producitur?

Dices: Terminus motus localis est, esse coniunctum vel præsens huic vel illi loco: atqui hoc nihil ponit in re nisi denominationem extrinsecam; sicut esse in his aedibus, in hoc cubiculo, est denominatio extrinseca.

Respondeo: Etiam si præsentia in loco reali, vel ad aliquod corpus, sit denominatio extrinseca; non tamen idcirco præsentia ad spatium ipsum est denominatio extrinseca: cuius euidens signum est, quòd illa possit mutari, re manente in eodem spatio, nempe si domus destruat vel auferatur. hæc verò nullo modo possit mutari per mutationem alicuius rei extrinsecæ, sed solum per mutationem ipsius subiecti. ergo præsentia in hoc spatio erat aliquid intrinsecum rei. Si enim esset denominatio extrinseca, tolli posset sine vlla rei mutatione, per mutationem eius à quo denominationem accipit; sicut in omnibus aliis denominationibus extrinsecis cernitur: vt cum aliquid dicitur videri, intelligi, amari, esse dextrum,

sinistrum, antè, retrò. Omitto alias rationes quas vide apud Suarez tom. 2. Metaphys. disp. 5 l. num. 14. & sequentibus, & Petrum Hurtado, qui nouissimè scripsit, in Phisica, disput. 14. & in Metaphys. disput. 2. sect. 5. & 6. Idem docet Vázquez 1. p. disput. 188. n. 28. & Molina 1. p. q. 52. a. 1. disput. vnica, membro 5. denique Conimbricenses, Fonseca, & Toletus, qui omnes hanc sententiam tamquam certam tradere videntur.

Obiectio quorundam.

Dices, Incredible videri, rem quoties loco mutatur, subire tot nouas entitates, easq; oriri & occidere. Confirmatur: Quia in quouis motu acquireret infinitos modos, & infinitos amitteret. Deinde, *esse nunc vel tunc, esse in hoc vel illo tempore*, nihil ponit intrinsecum in re; ergo neque *esse in hoc vel illo loco*. Denique, si *esse hic* est modus intrinsecus, eget influxu diuino conseruante. tollat Deus illum influxum, res adhuc manebit hic: alioquin esset nusquam. ergo sine illo modo potest esse hic.

Respondetur.

Ad Primum respondeo: Non esse incredibile, rem dum mutatur subire tot nouos situs, quia non sunt propriè entitates diuersæ, sed diuersi modi eiusdem rei quæ continuè situm mutat. Longè magis mirum est, ab obiectis innumeris subito diffundi species ad multa passuum millia, quæ millies quotidie intereunt, & millies renascuntur, vt experientia constat: cum tamen non sint tenues modi, sed veræ qualitates, quas Deus seorsim conseruare posset. Ad Confirmationem: Id quod mouetur, non magis acquirit infinitos modos, quàm transit infinitas partes continui. Vnde sicut non est absurdum, sed necessarium vt transeat infinitas partes proportionales spatij continui; ita etiam non est absurdum, sed necessarium vt acquirat infinitos modos in partium proportionalium se habentes, & simili ratione infinitos amittat. Idem vsu venit in omni mutatione successiua, etiam qualitatum.

Ad Secundum, neganda consequentia: Quia res potest sudire varia tempora & illis coexistere sine vlla sui mutatione, ipsum enim tempus cum concipiatur vt successiuum, accedit & recedit remota permanente. non tamen potest subire varia spatia, aut illis coexistere, sine sui mutatione, quia cum spatium sit immobile, non potest accedere & recedere remota.

Ad Vltimum: Sicut iste modus est quid necessariò resultans ex re, hoc ipso quo res est indistans ab hoc spatio: ita influxus quo conseruatur iste modus, necessariò resultat ex influxu quo conseruatur res in illa indistantia. vnde remanente in illa indistantia, tolli non

non potest influxus ille : sicut etiam influxus ille quo conseruatur figura rei, tolli non potest mera suspensione, re aliter non mutata: quia nihil est aliud quam necessaria resultantia influxus conseruatiui rei sic limitata. Hæc breuiter contra illam denominationem extrinsecam, qua putant aliqui infringi vim rationis supra allatæ.

39 Verum, et si concederemus, totum quod præ tenditur, nempe vt aliquid incipiat esse præsens huic spatio, non requiri in illo aliquid noui intrinseci, sed sufficere denominationem extrinsecam à spatio, non tamen id posse iuuare illam sententiam; quia nulla extrinseca denominatio sufficit vt ex duobus fiat vnum substantialiter, seu vt humanitas vniatur Verbo hypostaticè, ita vt Verbum verè sit homo, & homo Verbum, substantialis enim vnio postulat aliquid intrinsecum saltem in altero extremorum quo vnum respiciat alterum, & ordinetur ad illud, vt in exemplo animæ & carnis ostensum est. Si enim vnio accidentalis, qualem ponebant Nestoriani, requirit aliquid intrinsecum in humanitate; multò magis substantialis & hypostatica, quæ intima & firmissima est cohesio & conglutinatio.

40 Neque dici potest, sufficere voluntatem diuinam ad illam cohesionem: quia voluntas diuina non potest producere vel supplere effectus formales rerum sine ipsis formis, vel sine reali modo existentia illarum; id enim implicat contradictionem: verbi gratia, non potest facere vt homo sit sine anima rationali, vel sine existentia animæ in carne, & in formatione carnis, quæ in existentia seu informatio est quid distinctum ab anima, tamquam modus quidam se habendi ipsius animæ: vnde & potest abesse, vt patet cum anima separatur à corpore: tunc enim iste modus extinguitur & perit, sicut figura in multis corporibus perit, salua manente corporis substantia; quia solùm est modus quidam ipsius corporis. Pari modo fieri nequit, vt Verbum sit verus homo sine reali & peculiari modo inexistendi, quo natura humana illi peculiariter inexistat & cohereat. Si esse hominem esset quid morale, sicut esse Regem, esse Pontificem; vel si humana aut diuina natura posset haberi per moralem æstimationem & quamdam imputationem sicut haberi potest iustitia, sanctitas, filiatio Dei, & similia: sic sufficeret voluntas diuina, vt Deus possit dici homo, & homo Deus; etiamsi nulla facta esset mutatio intrinseca, nec vllus esset nouus modus aut respectus realis in humanitate ad Verbum: diceretur enim Deus homo affectu & se-

Voluntas diuina non potest supplere effectus formales rerum

Voluntas diuina solùm habet effectum moralem.

cun-

cundum æstimationem moralem, nimirum quia ita hominem amat & æstimat, ut si fieri posset, cuperet esse homo; & hic homo diceretur Deus, quia ex tali amore & æstimatione accipit dignitatem quamdam diuinam, qua honoretur quasi Deus quidam ac Filius Dei, vel quia gerit vices Dei in seipso inhabitantis & per ipsum operantis. Verum non sic Deus factus est homo, aut homo Deus, sed proprie & physice: ac proinde non sufficiebat voluntas diuina, sed necessarius erat nouus modus physicus & realis in humanitate, qui peculiarem haberet ordinem ad Verbum, & quo formaliter ipsi Verbo vniretur.

Secunda instantia, Ex lumine.

Secundo adfertur instantia, In lumine & candela: fieri enim potest ut lumen quod antea non pendeat ab hac candela, sed ab alia, vel à solo Deo, incipiat pendere ab hac candela, absque vlla vel luminis istius vel candelæ mutatione, sola Dei voluntate ita volente. Idem dici potest de lumine solis.

Dependentia ex causa efficiente, est modus rei: vnde noua dependentia est nouus modus.

Respondeo, & hoc exemplum verum non esse: quia quando hoc lumen incipiet pendere à candela, à qua antea non pendeat, accipiet realem mutationem subeundo nouum modum dependentiæ ab hac causa, ut fusè & eruditè docet Suarez in Metaphysica disput. 7. num. 17. & disput. 21. & Petrus Hurtado in Metaphys. disp. 2. sect. 6. Vnde verum non est, solam Dei voluntatem extrinsecam sufficere ut incipiat ab hac candela pendere.

Tertia, Ex intellectione.

Tertia instantia, In intellectione posita, à solo Deo in intellectu passiuè tantum se habente; per hanc enim intellectionem intellectus non intelliget. Si tamen Deus velit, intellectus incipiet intelligere absque vlla sui vel intellectionis mutatione, sola Dei voluntate illa sic vniente.

Respondeo, etiam hoc exemplum verum non esse: quia intellectus non potest incipere intelligere per illam intellectionem nisi in illam vitaliter influat; & illa ab intellectu vitaliter dependere incipiat. vnde necesse est illam mutari, & consequenter etiam intellectum, quem illa afficit. longè enim aliter afficit intellectum, dum irretit ei per modum vitæ, eumque reddit sapientem, beatum, &c. quam dum inerat per modum rei mortuæ, & nihil tale ei tribuebat.

Quarta, Ex Dei volitione.

Quarta instantia, In Deo. Si enim ab æterno voluisset creare tres mundos, haberet quamdam volitionem quam modò non habet, idque absque omni sui mutatione.

Respondeo, hoc exemplum ad rem non facere. Primò, quia volitio

volitio libera in Deo non distinguitur nisi ratione ab eius natura, ac proinde non potest inducere mutationem realem & physicam, neque efficere ut Deus nunc dicatur aliter se habere quam tunc haberet. Secundò, Quia mutatio locum non habet nisi ubi datur prius & posterius, ita ut dici posset, res nunc aliter se habet quam prius habuit, atqui in æternitate hoc dici non potest: nullum enim datur instans temporis, in quo dici possit, Deum hanc volitionem quam modò habet non habuisse.

Quinta instantia, In Verbo diuino, quod ex non-sustentante fit sustentans humanam naturam absque vlla sui mutatione.

Quinta. Ex Verbo diuino sustentans.

Respondeo, Non est necesse ipsum Verbum mutari, sed sufficit ut sit mutatio in altero extremo, nempe in humana natura. Simili modo cum Deus ex non-creante fit creans, ex non-iustificante iustificans, non est mutatio in Deo, sed in creatura.

Ex his patet, tertiam rationem esse omnino solidam, qua etiam Occam, qui interdum videtur tollere modos, conuictus fuit in 1. dist. 3. q. 4. Eadem tamquam sufficiente vitur Vasquez in 3. par. tom. 1. disp. 18. & Suarez ibidem disp. 8.

42 Quartò refutatur hoc modo: Per vñionem hypostaticam Diuinitas non est imminuta, vel depressa, vel vllò modo mutata; sed humanitas est exaltata & eleuata, ut passim tradunt sancti Patres. Leo Serm. 1. 3. & 4. De Natiuitate; Damascenus lib. 2. De fide c. 17. & alij. Atqui hæc exaltatio fieri non potuit, nisi aliquid reale ponatur in ipsa humanitate, quod antè illi non inerat. Ergo, &c.

*Ex eleuatio-
ne natura
humane,
qua sine ali-
quo intrinse-
co fieri ne-
quit.*

Minor probatur: Quia nisi aliquid ponatur reale intrinsecum humanitati, per quod ipsa dicatur eleuari, non erit physica & realis exaltatio, sed solum moralis, vel per denominationem extrinsecam: sicut cum per collationem dignitatis Regia, vel per connubium cum Rege, dicitur aliquis exaltari; etiamsi nulla in eo mutatio facta sit, nec quidquam reale ipsi accesserit. Talis autem exaltatio non sufficit in hoc mysterio. Primò, Quia sic humanitas non aliter esset eleuata, quàm Diuinitas depressa vel exinanita; nec maior esset mutatio facta per hoc mysterium in humanitate quam in Diuinitate; quod sanctis Patribus & communi Fidelium sensui non est consentaneum. Sicut enim Diuinitati nihil accessit intrinsecum, sed solum dicitur exinanita per denominationem extrinsecam, vel moralem æstimationem: ita etiam humanitati nihil accessisset intrinsecum, & per solam extrinsecam denominationem diceretur exaltata, & vnita Verbo.

*Non potest
natura ele-
uari per ali-
quid omnino
ipsi intrinse-
cum.*

Inter natu-
ram huma-
nam & di-
uinam est in-
finita distan-
tia.

Hæc eleuatio
dupliciter
concipi potest.

*Damas. l. 2
cap. 7. citans
Gregor. Na-
zianz.
Non potest
deificari,
vngi, sancti-
ficari, nisi
accipiat in-
trinsecum.
b Psal. 44.
Ista 61.
Danielis 9.
Act. 4. & 10.
ad Hebr. 1.
Ioan. 10.
Rom. 1.

Secundò, Quia cum inter humanitatem & Diuinitatem sit in-
finita distantia, non loci, sed gradus naturæ; necessariò debuit hu-
manitas eleuari per aliquod donum intrinsecum, ita vt quasi pro-
ximè attingeret Verbum, ei que immediatè posset vniri. Sicut enim
quod loco distat, non potest vniri rei superiori, (vt si lapis vnien-
dus esset soli) nisi re ipsa per motum sibi intrinsecum eleuetur vt
attingat: ita quod distat naturæ gradu, nec habet sufficientem pro-
portionem vt alteri vnatur, debet eleuari per intrinsecas disposi-
tiones quibus alterum attingat, vt patet in materia, quæ vt animæ
vnatur, debet variis dispositionibus eleuari. Multò magis id ha-
bèbit locum in præsentis mysterio, cum inter extrema vnenda sit
distantia infinita. Vnde opus erit singularissimo quodam dono,
quo natura humana infinite supra omnes creatas naturas eleuetur,
& Verbo vnatur. Potest autem hæc eleuatio dupliciter concipi. 43
Primò, Vt natura humana per aliquod donum intrinsecum eleuetur ad
proportionem cum Verbo, quæ sit distincta ab ipsa formali vnione,
& prior naturâ; sicut corpus iam perfectè formatum prius naturâ est
proportionatum animæ quàm illi vnatur: posita enim hac proportione
& intima animæ præsentia, vnio naturaliter resultat. Secundò, Vt
natura immediatè eleuetur ad ipsam vnionem, per actionem Dei
supernaturalem productiuam illius modi in quo consistit ipsa
formalis vnio; ita vt non sit opus alio præiudicio quo fiat
proportionata Verbo. Hoc secundo modo puto hanc eleuationem
factam, nec opus fuisse aliqua proportione præiudicia, qua posita
illa vnio quasi naturaliter resultet, vel sit debita: imò talem
proportionem non puto possibilem. Quòd si nulla proportio
præiudicia possibilis est, vel ex hoc capite maximè opus fuit
aliquo modo intrinsecò quo natura formaliter eleuaretur, vt fieret
simul proportionata Verbo & vnita. quòd enimi maior est
distantia inter extrema, & minor proportio, eò maiori opus est
potentia & influxu vt fiat vnio: qui influxus necessariò debet esse
intrinsecus, saltem alteri extremorum.

Denique, natura humana ita eleuatur vt *deificetur*, vt Patres
docent, atqui *deificari* non dicit solùm denominationem extrinsecam,
sed aliquid intrinsecum, sicut animari, viuificari, informari. Simili
modo natura humana, & ille homo (quatenus per hoc denotatur
indiuiduum humanum præscindens ab hac & illa personalitate)
dicitur vnctus Diuinitate, vel Spiritu sancto, & sanctificatus à
Patre in Scripturis, quæ sine aliqua vnione intrinseca non bene
sunt concipi.

Quintò,

44 Quintò refutari potest illa sententia: Si diuina voluntas sufficit ad substantialem vnionem nature humanæ cum Verbo; ergo non opus est vlla operatione sanctissimæ Trinitatis ad extrà: quod est contra communem doctrinam sanctorum Patrum, qui docent vnionem hypostaticam, quia est quid extrinsecum Deo, à tota Trinitate perfectam. Vel si opus est aliqua operatione externa, non magis sufficit ad hanc vnionem diuina voluntas, quàm ad alia opera externa, vt ad creandum mundum, iustificandos homines, &c. vbi voluntas nostro modo concipiendi applicat omnipotentiam ad operandum exterius. Si ita est, cur voluntas diuina dicitur potius sufficere ad hanc vnionem, quàm ad creationem? Vnde si dicant requiri operationem externam omnipotentia, non constanter loquuntur, & frustra totum referunt in voluntatem diuinam. Confirmatur: Quia idèd referunt hanc vnionem in voluntatem diuinam, ne cogantur admittere aliquam Dei operationem externam distinctam à creatione humanitatis Christi qua fiat ista vnio: ergo non requirunt illam eo modo quo requiritur ad creationem, nempe tamquam causam applicantem omnipotentiam ad operandum exterius; sed tamquam causam quasi formalem istius vnionis, & tamquam formale vinculum nature humanæ cum Verbo. Hinc dicunt, voluntatem diuinam, cum sit intimè præsens vtrique extremo, multò melius, immediatius & fortius posse illa vnire, & humanitatem ad Verbum determinare, quàm possit vllus modus creatus. Quo posito, manifestè sequitur, hanc vnionem non esse realem & physicam, (hæc enim fieri debet operatione externa physica & reali, cum terminus externus realis debeat fieri operatione externa reali;) sed moralem tantum: hæc enim sola potest fieri per nudam volitionem, quia volitio Dei est quasi ratio formalis illius vnionis; vel est ratio effectiua moraliter, si eam morali modo consideremus. Sicut si Deus velit me esse Regem, eo ipso ero Rex: si rursus velit vt non sim Rex, non ero; absque vlla mei mutatione reali. Si velit Petrum esse meum seruum, statim erit meus seruus: si rursus velit non esse, non erit, &c. In quibus omnibus voluntas diuina est quasi vinculum duorum (ita vt non sit opus alio reali vinculo) ex quo resultat quædam relatio vnionis moralis in vtroque extremo. Verùm nulla ratione dici potest, vnionem hypostaticam eo modo factam: quia sic non esset vnio realis & physica, sed moralis; nempe per affectum & amorem Dei: nec Verbum esset verè & propriè homo, sed solùm vnione affectus, qui fuit error Nestorij.

Quinta refutatio, Non esset opus omnipotentia.

Sola moralis vnio potest fieri per voluntatem.

Si dicant, voluntatem per se non sufficere ad hanc vnionem, sed 45
 ulterius requiri operationem ad extrà, qua fiat hæc vnio: iam non
 consequenter loquuntur, vt ostensum est. Deinde, frustra ponetur
 talis operatio ad extrà, cum nullus possit eius assignari terminus in-
 trinsecus per eam productus: non enim per illam producitur Ver-
 bum; neque etiam ipsa natura humana, vt iam suppono; hæc enim
 poterat esse ante vnionem. neque etiam terminus illius productio-
 nis est modus aliquis intrinsecus ipsius humanitatis; quia talis non
 datur in hac sententia. Quid ergo per illam producitur? seu quis
 est terminus intrinsecus illius productionis?

Respondetur, terminum productionis illius esse hoc compositum
 ex Verbo & humanitate. Sed contrà, istud compositum non
 potest secundum se totum esse terminus immediatus illius produ-
 ctionis: quia non secundum extrema quæ vnionem, cum hæc iam
 supponantur existentia; sed solum secundum vnionem præuiam,
 ex qua posterius ratione resultat hoc compositum. Sed hæc vnio
 non ponit aliquid reale creatum in extremis vnitis, vt vult hæc
 sententia; ergo ad eam non opus est vlla reali productione ad ex-
 trà, sed sufficit moralis quædam mutatio, facta solâ voluntate di-
 uina (sicut vt homo dicatur omnipotens, Deo volente suam om-
 nipotentiam illi applicare, & ponere in eius potestate; non opus est
 vlla reali productione vel mutatione) quod nullo modo est dicen-
 dum, vt iam ostensum est.

Ex quibus omnibus concludo, necessarium esse ponere aliquid
 creatum in humanitate Christi, ad cuius productionem requira-
 tur omnipotentia; quo posito resultet vnum compositum ex Ver-
 bo & humanitate, nempe vnus Christus, Verbum, homo, & vt
 Græci loquuntur, Θεοῦ ἁπλοῦς, Ὁ ὁλοῦς.

Sequitur nunc vt respondeamus ad Argumenta sententiarum ad- 46
 uersarum, posita num. 26. & 27.

Ad primum
 Argumen-
 tum.

Ad Primum respondeo, negando sequi hanc vnionem non fore
 immediatam: non enim ille modus creatus ita intercedit, vt ipse
 immediatè vnitur Verbo, & illo mediante humanitas, sicut quan-
 do duo connectuntur glutino. Falsa est hæc imaginatio, qua ad-
 uersa sententia multum niti videtur: ille enim modus non vnitur
 Verbo vt res quæ vnitur, sed vt ratio formalis qua ipsa humanitas
 vnitur Verbo. Itaque iste modus vnitur vt id quo, non vt id quod;
 & sic non intercedit nec impedit immediatam vnionem Verbi &
 humanitatis, cum sit ipsa immediata vnio amborum.

Ex

Ex quibus patet, humanam naturam prorsus immediatè vniri Verbo, ita vt inter essentiam humanitatis & personam Verbi non intercedat aliquid vt id quod, seu vt res vnita, sed solum vt id quo, seu vt ratio immediatè vnionis cum Verbo. Hinc non opus est alio modo, quo iste modus vnatur Verbo: quia sicut per ipsum formaliter vnitur humanitas Verbo, ita etiam ipsemet eidem Verbo vnitur per seipsum. Simile cernitur in actuali inexistencia seu vnione omnium formarum tam accidentalium quàm substantialium. quæ vnio est modus quidam afficiens immediatè illas formas. hic enim modus non inest subiecto formæ, neque ei vnitur vt id quod, sed id quo: quia non habet se vt res vnita, sed vt ratio vnionis, seu vt formalis vnio.

47 Ad Secundum respondeo, modum quidem esse per se quid imperfectissimum in ratione entis, cum nulla ratione possit per se conseruari, sed totum esse ipsius sit actû aliud modificare: est tamen quid perfectissimum in ratione vnionis & connexionis qua duo diuersa inter se connectantur: non enim est possibilis perfectior vnio animæ & carnis ad constituendum vnum hominem, quàm sit modus ille quo anima reipsa informat corpus. neque per aliquid aliud perfectius anima vniri potest carni, quàm per illum modum. Idem dico de reliquis formis, earumque connexionione naturali cum materia vel subiecto. Pari ratione modus ille vnionis hypostaticæ est quidem per se quid imperfectum in ratione entis, quatenus non potest per se existere: est tamen perfectissimus & sublimissimus in ratione vnionis, quia per se formaliter humanam naturam ita eleuat & vnit Verbo, vt ex illis duobus constituatur vna persona. Itaque hic modus, etsi per se sit paræ entitatis, maximi tamen est momenti, quia facit vt homo sit Deus, & Deus sit homo. Absque hac imperfecta entitate, quam vocamus modum vnionis, nemo potest esse sanctus, nemo beatus, nemo videre Deum. Nihil enim iuuant formæ vel qualitates quantumuis sint excellentes, nisi inexistant & vniantur. Nullum potest esse compositum substantiale, vel accidentale, immò nullum corpus sine hoc modo. Etsi enim modus ille per se sit imperfectus, tamen res quam modificat vel connectit, est magnæ perfectionis. Itaque est conditio sine qua nulla res potest accipere vel habere aliquam perfectionem à sua entitate distinctam.

48 Nec obstat quòd quidam Doctores dicant, vnionem hypostaticam consistere in quadam relatione humanitatis ad Verbum di-

H h 3

unum:

Modus vnionis est quid imperfectissimum per se formaliter in ratione entis, non in ratione vnionis.

Vnio formarum est maximi momenti in rebus.

Quo sensu quidam dicant hanc vnionem esse relationem.

uinum : quia omnis inexistencia in alio, & omnis vnio, est relatio quædam essentialiter respiciens aliud. tamquam suum terminum; siue illud sit subiectum, sicut modus inexistencie in accidentibus & formis substantialibus respicit subiectum, quod ab accidente vel forma substantiali informatur: siue sit suppositum, vt in mysterio Incarnationis. hæc tamen relatio non est quiddam resultans ex termino & fundamento, sed est modus relatiuus essentialiter ordinans ad aliud. Esse enim in alio, dicit ordinem ad illud: esse verò per se, nullum dicit ordinem. vnde Scotus vocat eam relationem extrinsecus aduenientem; alij relationem transcendentalem.

Ad Confirmationem, neganda consequentia: idè enim nulla qualitas per se & præcisè vi suæ entitatis potest delere peccatum, quia malitia peccati est quid morale, quod non tollitur per se nisi modo morali, nempe condonatione libera Dei: nulla autem qualitas creata, cum se ipsam tantum coniungat subiecto, & ipsa sit bonum finitum, necessitare potest Deum vi sua ad peccatum condonandum. Modus verò vnionis hypostaticæ non tantum se ipsum vnit humanitati, sed etiam ipsam humanitatem vnit Verbo diuino, & econuersò vnit ipsum Verbum humanitati: & consequenter facit vi sua vt homo sit Deus, & Deus homo, ac proinde necessariò excludit peccatum. Vnde patet, isti modo hoc esse connaturale, & non habere id ex aliquo fauore vel acceptatione Dei. alioquin iste homo non esset verè & physicè Deus, sed solum morali æstimatione & solo Dei fauore, vt supra ostensum. Quare si hoc argumentum aliquid efficeret, probaret Deum non posse esse hominem per aliquam vnionem creatam, sed per solam denominationem extrinsecam fauoris diuini. Sicut quia nulla est qualitas creata, quæ præcisè vi sua deleat peccatum, & faciat filios regni; rectè dicimus, hos duos effectus fieri potissimum fauore diuino: neque vllam qualitatem id posse facere, nisi quatenus diuinus fauor ei est connexus. Vnde remissio peccati & adoptio, magis est quid morale quàm physicum. vbi cumque enim ob defectum causæ formalis creatæ interuenit voluntas diuina vt illum defectum suppleat, ibi non solum est aliquis effectus physicus, sed etiam moralis.

Ad Tertium: Etiam si iste modus realiter & intrinsecè solum afficiat humanitatem, non Verbum, tamen non solum humanitatem vnit Verbo, sed etiam Verbum humanitati. Sicut enim cum ma-
gnes

gnes ad se trahit ferrum, non solum ferrum iungitur & vnitur quodam modo magneti, sed etiam magnes ferro. ita cum Verbum diuinum sua omnipotentia trahit ad se naturam humanam, loco quidem presentem, sed naturæ gradu infinite distantem, ita illam eleuat & ad se trahit, vt & ipsa Verbo, & Verbum illi immediatè & arctissimè vniatur. Vnde non est necesse vt fiat mutatio in vtroque extremo, aut vt modus vnionis sit in vtroque. Idem docet Vasquez in 3. part. disputat. 19. & multi alij, de vnione animæ cum corpore, & omnis formæ cum materia vel subiecto; nempe modum vnionis non requiri nisi in altero extremo, nempe in forma. Cum enim de ratione istius modi sit, vt formam vniatur cum subiecto; posito illo modo, necessariò forma manet vnita, etiam si in subiecto præter necessarias dispositiones nullus nouus modus concipiatur. Quæ sententia vtrum in formis naturalibus vera sit, cum mutua videatur debere esse amicitia & complexio inter formam & materiam, &c. non est huius loci disputare. videri potest noster Hurtado in Physica, disp. 5. sect. 7. Hinc patet, non sequi: Verbum sine modo sibi intrinseco potest vniri humanitati, ergo etiam humanitas Verbo; quia necesse est illum modum esse in altero saltem extremo. Vnde cum Verbum illius non sit capax, necesse est vt sit in humanitate.

51 Ad Quartum: Etiam hic modus, qua parte afficit corpus, aliquo modo identificetur corpori tamquam eius modus, & si aliquo modo possit dici corporalis, nempe materialiter; tamen per se & formaliter est summè spiritalis & summè proportionatus summo Spiritui Verbo diuino. Vnde ita subtilis & sublimis est, vt à nullo intellectu creato vi naturali videre possit. Neque id incredibile videri debet: quia præsentia & inexistencia seu vnio animæ in corpore, etiam si sit modus rei indiuisibilis, & omnino spiritalis, tamen formaliter, vt multi volunt, est diuisibilis, quasi sit corporalis: vnio enim animæ cum brachio vel capite, non est vnio cum corde. Si Deus corpori Christi in Eucharistiæ mysterio potest dare modum spirituum, quo etiam ipsum corpus fiat indiuisibile instar spiritus: cur eidem corpori in Incarnatione non poterit dare modum spiritalem, etsi materialiter diuisibilem, quo vniatur Verbo? Denique vilitas carnis & improportio non obstat quin possit immediatè vniri Verbo; cur vilitas modi illius obstabit, quò minus possit esse formalis vnio inter carnem & Verbum? perfectius enim est, vniri aliqua vnione intrinseca, quàm sola denomina-

*Quomodo
hic modus in
corpore sit
spiritalis.*

tione

tione extrinseca, sicut quod est continuum, perfectius vnitur quam quod est contiguum.

Illa vnio sufficit vt natura dicitur assumpta, terminata, sustentata à Verbo.

Ad Quintum: Negandum est, vnionem istam non tribuere naturam naturæ istos omnes effectus: hoc ipso enim quo tribuit ei esse vnitum Verbo, tribuit consequenter esse terminatum, esse sustentatum, esse dependens à Verbo tamquam sua hypostasi. Non enim hæc vnio est qualiscumque, sed est vnio naturæ ad hypostasim. hoc ipso autem quo natura vnita est Verbo tamquam hypostasi, eo ipso Verbum sustentat illam naturam, & terminat eius existentiam, & ipsa naturæ existentia dependet à Verbo: idque adeo necessariò ex vi illius vnionis sequitur, vt per nullam potentiam possit impediri.

Verbum dicitur sustentans naturam humanam denominatione extrinseca.

Ad Confirmationem, negandum subsumptum: non enim denominatione intrinseca dicitur Verbum sustentare naturam humanam, sed extrinseca; cum in tempore ex sola creaturæ mutatione id ei adueniat, & nihil intrinsecum Deo in tempore aduenire possit. Sed inquit: Verbum per suam intrinsecam subsistentiam sustentat, & facit subsistens non minus quam subsistentia creata; ergo est aliquid intrinsecum Verbo, ac proinde vnio non potest hunc effectum formalem tribuere. Respondeo: Etiam Deus per suam potentiam intrinsecam creat, & tamen creatio nihil dicit intrinsecum. Quod autem infertur de vnione; dico, solam vnionem naturæ ad Verbum tamquam ad suppositum sufficere vt Verbum dicatur sustentare naturam humanam: vnde etiam si vnio non se habeat in hac denominatione vt ratio formalis; habet se tamen vt conditio intrinseca requisita: sicut vt subiectum dicatur sustentare accidens, requiritur intrinsecè vnio seu inexistencia accidentis in subiecto, eaque sola sufficit. Ad secundam Confirmationem, concedo vnionem formaliter non esse sustentationem; est tamen necessaria conditio, & sufficit vt Verbum dicatur sustentare & terminare. Ipsa enim sustentatio se habet per modum actus secundi, & influxus personæ in naturam non tamquam causæ efficientis; sed nouo & ineffabili modo, instar subiecti cuiusdam absque imperfectione, vel potius instar suppositi: designat enim ipsam causalitatem Verbi, quam habet respectu naturæ, quæ non conuenit illi vllò modo nisi supposita vnione. Alio modo se habet assumptio: nam vnio si consideretur vt est in fieri, & procedit à Verbo tamquam causa efficiente, & ad ipsum terminatur, sic habet rationem assumptionis: assumere enim, est ad se sumere, & sibi vnire. Vnde tria includit, nempe, vnionem vt est in fieri, seu productionem illius modi, ordinem

nem ad Verbum tamquam ad causam efficientem, & ordinem ad idem Verbum tamquam ad terminum. Eadem vnio prout procedit à tota sanctissima Trinitate, non habet rationem assumptionis, sed vnitionis tantum & incarnationis actiue. hinc constat, quomodo solus iste modus vnionis ad omnes illos effectus sufficiat.

53 Ad Sextum respondeo Primò, Antecedens ex parte non esse verum: nam subsistentia creata non sustentat propriè naturam, sed potius ab ea sustentatur tamquam modus eius natura posterior. Verùm propriè eius existentiam terminat, eamque reddit incommunicabilem, sicut superficies terminat corpora, & facit ne aliis continuari possint, quamdiu ipsa manet actu. Deinde neganda consequentia: ideo enim subsistentia creata vnitur naturæ se ipsa formaliter nullo alio modo interueniente, quia ipsa per se non est res perfectè distincta à natura, nec solida entitas, sed solum modus quidam se habendi ipsius naturæ; subsistentia autem diuina est res omnino distincta à natura: duæ autem res distinctæ vniri non possunt, nisi interueniat modus vnionis saltem in altera, quo formaliter cohareant, & mutuo adhærescant, vt multis probat Suarez in Metaphys. disp. 7. & Hurtado in Physica disp. 5. Sola enim præsentia vel indistantia non sufficit ad veram vnionem & compolitio- nem. Vnde etiam si Verbum habeat vim infinitam ad sustentandum, tamen sustentare per modum suppositi non potest, nisi natura per modum sibi intrinsecum ei vnatur.

Subsistentia creata non sustentat naturam, sed terminat, & reddit incommunicabilem.

54 Ad Septimum, Neganda consequentia: prinde enim est ac si sic argumentareris: Ramus pomi vnitus est pyro in radice, vel secundum radicem; ergo non opus fuit vlla vnione præter radicem. Albedo & dulcedo vniantur in subiecto; ergo præter subiectum non opus est aliqua vnione qua vniantur subiecto. Non enim vnio diuinæ naturæ & humanæ in hypostasi Verbi vilo modo excludit vnionem creatam naturæ humanæ cum Verbo, sed intrinsecè includit vel supponit. Nam cum dicitur vnio facta in hypostasi Verbi, hypostasis non habet se per modum vnionis vel connexionis, vt argumentum præterdit; sed habet se per modum tertie entitatis in qua duæ illæ naturæ vniantur: sicut pyrus & prunus in vna radice, & duæ formæ in vno subiecto. Vnde hypostasis Verbi non est vnio duorum, sed vnitas, quia duo in ipsa ita concurrunt, vt ipsa eadem manens sit Deus simul & homo. Longè alia ratione humanitas dicitur vnita Verbo per modum creatum, vel secundum modum creatum: quia ille modus non se habet vt quid tertium

Vnio natura diuinæ & humana secundum hypostasin includit vnionem creatam humanitatis cum Verbo.

tium in quod duo diuersa concurrunt vt ei identificentur, sicut se habet hypostasis Verbi ad naturam humanam & diuinam; sed vt formalis connexio hypostasis Verbi cum natura humana: vnde committitur aperta æquiuocatio in verbo *vniri in aliquo*.

Ad Octauum: Non video quo modo hoc testimonium Damasceni possit hic accommodari, nisi verborum ipse; quo modo potius probabitur carnem non vniri Verbo secundum se & proximè, sed solum ratione animæ rationalis seu mentis; quam animam non vniri Verbo, mediante modo creato. Itaque Verbum dicitur vniri carni mediante mente, non quasi non sit opus modo aliquo creato, quo vel mens vel caro immediatè vniatur Verbo, vt argumentum intendit: sed quia caro non habebat per se congruentiam vt assumeretur à Verbo, sed solum hanc habebat ratione animæ mente prædita. Vide S. Thomam 3. p. q. 6. a. 1.

Alia est ratio modorum, alia relationum Prædicamentaliū.

Ad alia Argumenta quæ ex Gregorio adferri possent, respondeo breuiter, Gregorium valdè confusè procedere, quasi eadem sit ratio modorum & relationum Prædicamentaliū, quæ posito fundamento & termino resultare cogitatur. Etsi enim tales relationes non sint aliquid distinctum in re à termino & fundamento vel ratione fundandi, vt similitudo, paternitas, fraternitas, &c. idque Argumenta Gregorij bene probent: nulla tamen ratione probant de veris modis rerum, qui inducunt veram mutationem, & sunt per se veram & realem productionem, sicut sunt omnes vniones formarum cum materiâ vel subiecto, omnes vniones partium inter se, omnes dependentiæ effectuum à suis causis efficientibus vel conseruantibus, omnes figuræ rerum, omnes motus locales, & similia, de quibus optimè noster Suarez in sua Metaphysica disp. 7. & 21. & Hurtado in Physica, disput. 5. & in Metaphys. disput. 2.

Ex his perspicuum videtur, in humana natura Christi constituendum quemdam modum supernaturalem creatum, distinctum aliquo modo ex parte rei à natura: quo posito, illa natura necessario manet hypostaticè vnita Verbo, ita vt Verbum verè sit homo, & homo Verbum, ac Filius Dei: & quo sublato, necessario tollitur illa vnio, & Verbum desinet esse homo. Ac proinde non esse veram sententiam, quæ statuit, ad vnionem hypostaticam non requiri aliquid creatum distinctum modaliter ab humanitate, quo ipsa Verbo vniatur, sed sufficere voluntatem diuinam: & per hanc fieri posse vt Verbum incipiat esse homo, & postea desinat esse homo, absque vlla intrinseca mutatione facta in humanitate.